

השותפין פרק המישי נדרים

מו.

עין משפט

גר מצוה

ב א מיי פ"ו מהלכות נדרים הלכה ד סמג לאזין רמב טוש"ע י"ד ס"י רכז סעיף ב:
ג ב ג מיי שם הלכה ה ו טוש"ע שם סעיף א':
ד ד מיי פ"ו מהלכות נדרים הלכה יב סמג לאזין רמב טוש"ע י"ד ס"י רכז סעיף ו:
ה ה מיי פ"ה שם הלכה ה ופקד מ הלכה יא סמג שם טוש"ע י"ד ס"י רכז סעיף ד:
ו ו מיי שם טוש"ע שם סעיף ה:

תוספות

ושניהן אסורין להעמיד שם ירחים ותגור ולהעמיד שם הרנגולין.
דבכל הני יכולין לנמזות זה על זה בלא נדר כדאמר בפרק חוקת הבתים (כ"ב טו):
לגבי אסור לעשות עשה בחצר כשנדר דלאס כן מהני ליה חזירו על שלא עיבד דדוקא דריסת הרגל דלא תלקו וי"מ דכשעמדי ירחים בנאים רוצ עס לשם ומנלא תלקו וחקק חזירו וכן לגבל מרגעולין דמתפשטין בכל החצר:
והא אהר מהם מורד הנגאה מחבירו. משום דעבי למתני טופין כי דלא למתני כשניהם מודרין וטופין הנודר למכור חלקו דמישטין פן יעבור אלל רישא דשניהם מודרין און טופין משום דממני אלל הכא דלאין אסור אללא האחד והשני מותר דמישטין מנח יכנס המודר כשיראה חזירו נכנס ולכן טופין למודר ו) ומנח שמה יכנס קמני לה ולרבי אליעזר כיון דשניהם מותרין למה טופין:
היה אחד מן השוקין. הן בנחא לרישא אליעזרין (דהיה אמינא) דלא קא שרי רישא אללא כשהתגר שלו דקמפסד בדבר אלל אחד מן השוק לא שרינן ולא סמיכין כבזריה כיון שאיני מפקדי כלום קמי':
אם יש לו תפיסת יד למשכיר אבור. דעדיין הוא כרשותו ומיניה קמיהני כיון דגם אהר שהשכיר יש לו בה תפיסת יד אלל כשאין לו בה תפיסת יד יצאה כולה מרשותו ואין לו בה כלום ואינו יכול ליחסר. ומכאן פסק ר"מ מי שהשכיר בית והשכיר אבור עליו דלאין בחאקורו כלום ומיהו יש לי לנחות דמיירי דלדריה קמנחא דלאין עליו תפיסת יד ואין דעתו לאסור מה שהשכיר אלל אם אסר כהדיא מני אסרה וכי"מ בעבדין (דף כה). (כל) המשכיר בית לחזירו והקדישו הדיר בו מעל ומעלה סבר להקדש ועל ההוא גמי קשה משהיא דפקד חף על פי (דף טז) שה שמשכמתי לן (כשהתפרנה תיקדש הקדשה

משמע דקודש שפדלה לא קדשה ויש לומר דודאי מה שהבית שזה יוצר מן השכירות קדוש אלל כנגדו חולין והוי שותפים המשכיר והמקדיש לכן מעל והיהו דאע"פ ה"ק לכשהתפרנה תיקדש כל השדה לגמרי אי גמי יש להלן דודאי כהקדש גמור דאסר לכ"ע דודאי מני מקדיש המשכיר ובשעתהן דקאמר מותר מיירי שאסר בקיום בעגלמא ואלומי אלומי לשיעבודא דסוכר כדאמר גבי שיעבודא דבעל והיהו דאע"פ דאמר דלא קדשה עד שפרנה מיירי שאסר בקיום בעגלמא אלל אם הקדישה הקדש גמור חל ההקדש אם שזה שהדה יוצר על החוב ועוד יש להלן דודאי הן דפרק אע"פ מיירי כגי"ח מתנן מוסוף עוד דיגר ופודה כל הנכסים הללו אלל הן דערכין מיירי בשוכר ומני מקדיש משום דסופו לחזור אללי אלל גבי חוב דלא תחזור לו לבטוף אם לא יפרע לו חובו לא מני מקדיש ובידושלמי מתלקב כשהיה דערכין בין הקדיש לו שכרו דודאי כשהקדיש לו שכרו אינו של משכיר כלל: [בגדרו הוא דפליגי].
נגדר מעגמו דכל אחד אחד ואחד אסר נפשו שאמר קיום שלא אהנה ממך הלכן יש להחמיר וקנסו רבנן אלל היירו כל אחד חזירו ליהנות משלו מודו לוי רבנן לרי' אליעזר דכאטופין דמו ולא מיסתרו דלית להו בזריה (ובגדרוין) קנסו אלל כהדירו לא קנסו. וי"ע בהא דמתן האומר היינו עלין חרס ואת עליו שניהם אסורים בדברים של אותה העיר אלמא כהדירו גמי אסרו רבנן ונראה דכיון שאמר הרי אתה עלי חרס קנסינן ליה גם על חזירו דבכל מקום השוו חכמים מנוויהם ואסרו שניהם:
או דילמא אפילו בשחרירו חבירו קנשו רבנן. אי גמי ח) לית להו בזריה ומיהא כפי שור שנגמא את הפכה (דף טז):
אמר כהדיא דרבנן לית להו בזריה העיר ומימיר דלית להו הן סוגיא (אלא כגי"ח) היה אחד מהם מודר ופליגי):
ת"ש היה אחד מהם מודר. משמע שחבירו הדירו ואסרו רבנן:
תני נודר. שאסר עצמו מחזירו. אי אמרת בשלמא כגודר היינו דקתני כופין. דפושע שאסר עצמו מחזירו ויכול לגבי ליה מקלה:
איא אי אמרת שחרירו אמאי אביר כופין. דכופין הנודר היינו המודר אמאי כופין המודר דמאי חטא:

ושניהם אסורין (ה) **מלהעמיד ריחים** ו**טונור**. לקצוע ריחים ולגדל תרנגולים בזאתה חכר:
הכי גרסינן **היה אחד מהם מודר הנאה על חזירו כופין את הנודר**. שהדיר את חזירו למכור את חלקו. אמאן לרבנן דאמרי אסורים ליכנס לחצר:

א. מן השותפים לא יכנס:
גב' נגדרו הוא דפליגי. היכא נגדרו שניהם זה מזה דזה אמר לחזירו קונס שאני נהנה לך וזה אומר קונס שאני נהנה לך דעכשיו נדרו זה מזה ממש והתם הוא דקא אסרי רבנן ליכנס לחצר דליהו עצמו קאסר עליה אלל הדירו זה את זה דכל אחד הדיר את חזירו ואמר קונס שאתה נהנה לי קונס נכסי עלין דמרוייהו אנוסים דכל אחד אסר ליה חזריה שלא מדעתיה התם מודו ליה רבנן לרי' אליעזר דזה נכנס לתוך שלו וזה נכנס לתוך שלו:
או דילמא אפילו כהדירו וזה את האם נמי פליגי. דלא שנה אנוסין ולי"ש רוצין:
ה"ג מספגרא. דנגדרו מיירי ובגדרו הוא דפליגי דקמני כופין את הנודר:
אי אמרש בשלמא נגדרו. שגדר שלא יהנה מחזירו להכי כופין דליהו הוא דאסר אנפשיה:
אלא אי אמרש בהדירו חזירו אמאי כופין אותו. הא איהו לא פשע דמינס אנים אללא ודאי כנגדרו פליגי:
ה' דמיש כה כדי חלוקה. ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה וטעמא דמאן דאסר הואיל ואפשר בחלוקה:
אלל אין כה כדי חלוקה דברי הכל מותר. דמאי אפשר ליה למיעד:

נדבר

דאדריה אמאי כופין אותו

בו ויצא לעשות כן. וכ"ת בשלמא לרבנן דאסרי ליה אפילו דזריסת הרגל איכא עממא דשמה יתקנא לפי שהוא אסור דזריסת הרגל וחזירו מותר ואין צדו למחות אלל לרבי אליעזר בן יעקב ממי איכפת ליה דזריסת הרגל איהו גמי שרי ואי מקנא כחזריה כהעמדת ריחים ליעבב עליה דהא כי האי גוונא שותפין יכולין לעבב איכא למימר דכיון דהשותפין כי האי גוונא לא קפדי זילא ביה מילתא לעבובי דהא הן סיפא כנגדו זה מזה אוקיימנא לה כגממא וכיון שחזירו לא גרס לו אסור אללא הוא עצמו גרס שגדר למה יעבב איהו ומדבר שאין השותפין מפקדיין בו הילכן לעבובי כסיפא ליה מילתא ומתו שחזירו ריחים יתקנא בו לומר אעשה כן גם אני:
היה אחד מן השוק מודר מאחד מהם הנאה הרי זה לא יכנס לחצר. הן כבא לא תנא לה מעום תנא קמנא דלדידיה פשיטא אם על חזירו יכול לעבב על אחד מן השוק כריכא למימר אללא לשמשועינן רבותא דרי' אליעזר בן יעקב תנא ליה דאפילו על אחד מן השוק אין שותף יכול לעבב ולפנינו תראה דעמי דאפילו לרבותא דרבנן תנא ליה. מיהו כתב הרשב"א ז"ל דדוקא כשהוא נכנס ללורך השותף בין שהוא לריך לשותף אף שהשותף לריך לו לפי שהחצר קניו לכל אחד מהם ולכל מי שצריך להם אלל ליכנס בחובו אחד מן השוק לעצמו שלא ללורך השותף אסור שאם הקנו זה את זה את החצר לזריסת רגליהם ולכל מי שצריך להם לא הקנו אותו לכל העולם. אלל הרא"ה ז"ל כתב דבכל ענין שרי ולא נראה לי דברייו:
גב' מי אמרינן כנגדו הוא דפליגי רבנן אלל כהדירו מודו ליה רבנן לרי' אליעזר בן יעקב דכאנוסים דמו. כלומר דילמא כולוה סבירא להו דיש בזריה ומדינא אפילו כנגדרו שרי אללא דרבנן סברי קנסינן להו ורי' אליעזר בן יעקב סבר דלא קנסינן אלל כהדירו דלא שייך בקנא שרי מדינא דיש בזריה ואתאי הא דלא כרבינא דאוקי פלוגמיהו בפרק שור שנגמא את הפרה (גי"ח נא):
בית זבירה ואין בזריה או דילמא כהדירו גמי פליגי רבנן וכסבריה דרבינא התם: ה"ש היה אחד מן מודר הנאה מחזירו ופליגי רבנן. וסתם מודר מחזירו קתני אלמא אפילו כהדירו פליגי:
תני נודר מחזירו. כלומר דנודר נמי מודר קרי ליה דמודר משמע בין מפי עצמו בין מפי אחרים:
אי אמרש בשלמא נדר הוא היינו ככופין. לפי שהוא גרס לעצמו אללא אי אמרת דלא נדר הוא אמאי כופין הא מינס אנים. ואם תאמר ולימא ליה לעולם כהדירו חזירו עסקינן וכי קתני כופין את הנודר את המדיר קאמר יש לומר דלא סבירא לן שיהא צדין לכוף אדם למכור את שלו מפני שאסר נכסיו על חזירו אלל לגודר עצמו ראוין לכוף דמה הנאה יש לו לאסור על עצמו נכסיו (של חזירוין) ואיכא למיחש שמה יכשל. ויש לתמוה על הרב רבינו משה בר מיימון ז"ל שכתב דלמדיר הוא שכופין שאע"פ שזה הוא דרך הירושלמי (פ"ה ה"א) אין זה דרך הגמ' שלנו וכבר השיג עליו הראב"ד ז"ל. ומיהו אם היה רגיל להדיר כופין אותו למכור והכי תניא בתוספתא (פ"ג ה"ה) היה א' מהם רגיל להדיר הנאה על חלקו כופין את הרגיל למכור חלקו ומפרש בירושלמי דבתיא זימנין מיקרי רגיל דאמרינן התם (פ"ה ה"ב) עברת לך קמיייתא ועברו עלך תניייתא ועברו עלך מכאן ואילין או מכור חלקך או שרי נדריך. ואלא איכפסטא בעיין א' פליגי רבנן אפי' כהדירו. וא"ת וליפשות ליה מדתנן לקמן (דף מט):
הריני עלין חרס ואת עלי שניהם מותרים בדבר של עולי ככל ואסורים בדבר של אותה העיר ואיזה דבר של אותה העיר הרחבה והמרחץ ובית הכנסת אלמא אפילו כהדירו פליגי תירך הרב ר' יונה ז"ל דהתם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר אנים כיון דנודר לא אנים ואסור שניהם אסורים דאי שרית מודר לא זייט נודר ומשום הכי לא פלוג רבנן:
מתלוקת

שאין המיעוט המסופק מתחילתו ומתבצר לאחר מכאן מעכב את הרוב שהיה כרוך מתחלתו ומש"ה נהי דבעלמא סבירא לן דבדלאורייתא אין בזריה פסקינן הכא כרי' אליעזר בן יעקב דכבי הא יש בזריה ורבנן פליגי עליה דכיון דמכ"מ אתה לריך לומר שהוצרך הדבר עכשיו

אושניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל תרנגולים היה אחד מהם מודר הנאה מחבירו לא יכנס לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר יכול הוא לומר לו לתוך שלי אני נכנס ואינו נכנס לתוך שלך וכופין את הנודר למכור את חלקו היה אחד מן השוק מודר באחד מהם הנאה לא יכנס לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר יכול לומר לו לתוך של חבירך אני נכנס ואינו נכנס לתוך שלך (ב) המודר הנאה מחבירו ויש לו מרחץ ובית הבד מושכרין בעיר אם יש לו בהן תפיסת יד אסור אין לו בהן תפיסת יד מותר(ג) האומר לחבירו קונם לביתך שאני נכנס ושךך שאני לוקח מת או שמכרו לאחר מותר יקונם בית זה שאני נכנס שדה זו שאני לוקח מת או שמכרו לאחר אסור:
גב' איבעיא להו כנגדרו פליגי הדירו זה את זה מאי מי אמרינן כנגדרו הוא דפליגי אבל כהדירו זה את זה מודו ליה רבנן לראב"י דכי אנוסין דמו או דילמא אפילו כהדירו זה את זה פליגי רבנן ת"ש היה אחד מהן מודר הנאה מחבירו ופליגי רבנן תני נודר מחבירו הנאה הכי גמי מסתברא דקתני סיפא וכופין את הנודר למכור את חלקו אי אמרת בשלמא דנדר הוא היינו דקתני כופין אלא אי אמרת הא מינס אנים אמר רבה אמר ועירי מחלוקת

^[1] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[2] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[3] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[4] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[5] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[6] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[7] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[8] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[9] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[10] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[11] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[12] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[13] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[14] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[15] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[16] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[17] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[18] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[19] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[20] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[21] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[22] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[23] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[24] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[25] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[26] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[27] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[28] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[29] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[30] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[31] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[32] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[33] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[34] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[35] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[36] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[37] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[38] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[39] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[40] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[41] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[42] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[43] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[44] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[45] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[46] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[47] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[48] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[49] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[50] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[51] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[52] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[53] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[54] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[55] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[56] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

^[57] וישניהם אסורים להעמיד ריחים ותגור ולגדל

השותפין פרק המישי נדרים

ז א מיי פ"ו מהלכות
גריס הלכה ד סמג
לאזין רמב טושי"ע י"ד
סימן רכו סעיף ח:
ח ב מיי פ"ו מהלכות
גריס הלכה יב סמג
לאזין רמב טושי"ע י"ד סי'
רכה סעיף ו:

תוספות

מהלוקת בשיש בו כדי
הלוקה. דלז
מתני בחלוקה שיתול לבזק
את חבירו לחלוק לכן
לא קפסו רבנן אצל
אין זה דין חלוקה שאין
יכול לבזק את חבירו
קפסו רבנן: אמר רב
הונא הלכה כדאורייתא
בן יעקב. וקפסו דפרק
בתרא^ט פסקין כתיב
אזעירא דלחור גדאורייתא
אין ברירה דרבנן יש
ברירה והכל דאורייתא הוא
ומפרש ר"מ דהא דפסקי'
כתיב אלעזר בן יעקב
לא מטעם דיש ברירה
אלא משום דיותור מותר
בגזירה הנהא וכשהלוי
זה את זה מדינת הגבל
לא נאסרו ואי"ל לפי
זה שטס אסרו עלמס
גדרהס אסורין ליענס
לאחר ודמס בן השוק שאסר
מותר ליענס דיותור מותר
ור"י פ' דפסקין שפיר
מטעמה דיש ברירה ובגזירה
(דף נא): לא פסקי כר'
אזעירא אלמא ממאי דלמור
גדרנא יש ברירה הילכך
שותפין שמדרי דריסת הרגל
מותרין בחור ודמס מן
השוק מותר הנאה מחבירו
אסור ליענס דיותור אסור
דאשכחן סתמא דפרקין
דלעיל דיותור אסור:
למחצה לשליש ור"ב.
שהמשיך מקבל שלש
היות ואין לטובי כ"ח ב'
חלקים דברשותו ולא מקבל
ואסור: אבל בבבביר.
פירוש כמות מותר: אביי
אמר אפילו בבבביר אסור.
כן הגירסא הראשונה:
דמקבל בשבסא. פירוש
שמקבל השוכר מן המשכיר
בזק וכן לגמט ואיתא
ספרי דגרסי אפילו בצנן
פירוש קרקע היורר כמו
על הצנן של יורר (ב"מ דף
עד.) ורש"י לייבש המרחץ
ואס גיולת להשכיר לייבש
צנן של משכיר בחאות
מרחץ הוא תפיסת יד:

מהלוקה צשיש זה כדי חלוקה. דרבנן אסרי משום דסברי אין ברירה ולא אמרי' הוצרך הדבר כשמשמש לגוף החלך קניו לו לתשמישו משום דכיון שיש זה דין חלוקה צשעת קנייתו לא הוצרך שיהא ראשי זה להשתמש בחלק זה דשמה לא יצא לחלקו ור"א סבר דאפי' צבי הא אמרינן ברירה לפי שבחלה כשקנו אותה על דעת כן קנאוה שכל עוד שלא יחלוקו אותה יהא כל גוף החלך קניו לתשמיש כל אחד מהם: **אצל אין זה דין חלוקה דברי הכל מותר.** משום דכיון דאין זה דין חלוקה והדבר ידוע שלעולם תעמוד צשותות ויש רשות לכל אחד מהם להשתמש זה כל שעה שירצה כ"ע מודו דיש ברירה לפי שרוב קניה זו הוצררה מתחילתה ולא דמיא לשאר ברירות דעלמא וכמו בפירשתי אני צמשתמינו: **אמר ליה רבי יוסף והא צבי הכנסת דמי שאין בו כדי חלוקה דמי ותנן שניהן אסורין בדבר של**

מהלוקת (א) שיש בה כדי חלוקה אבל אין בה כדי חלוקה דברי הכל מותר א"ל רב יוסף הרי בית הכנסת דכמי שאין בו כדי חלוקה דמי ותנן שניהן אסורין בדבר של אותה העיר אלא אמר רב יוסף אמר זעירי "מהלוקת שאין בה כדי חלוקה אבל יש בה כדי חלוקה דברי הכל אסור אמר רב הונא הלכה כר"א בן יעקב וכן א"ר אלעזר הלכה כר' אליעזר בן יעקב: המודר הנאה מחבירו ויש לו שם מרחץ וכו': וכמה תפיסת יד אמר רב נחמן למחצה לשליש ולרביע אבל בבבביר לא אביי אמר יאפילו בבבביר אסור היכי דמי דשרי דמקבל בשבסא: האומר

דבדר של אוסה העיר. כדמפרש צית הכנסת והתיצה וכו': **שאין זה כדי חלוקה.** ומאן דאסר משום דכצית הכנסת דמי דקתני דשניהם אסורים ומאן דשרי הואיל ואי אפשר בחלוקה: **אצל יש זה כדי חלוקה דברי הכל אסור.** דסגי ליה בחלוקה: **וכמה תפיסת יד.** יש לו למדיר צאותו מרחץ ליתסר ציה האי: **אצל בצציר.** מרביע לא חציז תפיסת יד ומותר צו המודר. וספריס דכתיב זהו צצצין משמע נמי (ב) צצציס. ואית דגרסי צצצין כמו צצצין של יורר כדאמר צצ"מ (דף עד.) שהיולר עושה כמין צצציס של חומר ומהם עושה קדרות והכי משמע ליה דאית ליה תשמישתא כלום אצל כדי להניח צצציס של יורר להתם לייבשם אין זו תפיסת יד: **אצוי אמר אפי' בצציר.** מרביע הוא תפיסת יד ואסור צהס המודר. והכי נמי איכא לפרש כל הני לישני: **דמקבל בשבסא.** שקיבלו השוכר לתת ממנו מס בכל שנה ושנה דהאי לא הוא תפיסת יד כלל: ה"ג

(א) שייך למתני דלעיל
בשבסא. (ב) צ"ל במחצ' דביבא,
הגהות הב"ח
(א) גמ' מהלוקת בשיש
בה: (ב) רשי"ד ד"ה אצל
בבביר וכו' משמע נמי
בבביר ואית וכו' והכי
משמע ליה תפיסת יד
דאית ליה:

פירוש הרא"ש

מהלוקת שיש בה כדי חלוקה. ד' אמות לכל א' כיון דאפשר בחלוקה לא סמיכין אבריה: מהלוקת בשאין בה כדי חלוקה. דכיון דאי אפשר לחלוק אית ליה לנאציי דסמיכין אבריה: למחצה לשליש ולרביעי. שחלקים כן השכר בניהן: אבל בבבביר לא. אם יש למשכיר פחות משלש בשכר לא מקרי תפיסת יד ויסי' אצל צצציס לא והי"פ אם שייך ומשכיר לעצמו שיש לו כח לייבש צצית המרחץ צצציס של יורר דלאמרינן בלחור (ב"מ דף דף עד.) על הצצציס של יורר מששקעם כבבש וכנגד זה מנלמא קטנה דבית הבד לא מקרי בהס תפיסת יד: דמקבל בשבסא. שהשוכר וטון גם מס של המרחץ ומשכיר דהוי שכירות בניהן דלאמרי דפרק דהר ע"ה העובד כוכבים (עירובין דף סג.) היכי דמי שכירות צראה צמורקין ואצורגני פי' שנותן השוכר מס ואי נסתלק בעל הבית לגמרי ואית דגרסי בשבסא שנותן השוכר דבר קצוב למשכיר ואין לו בחלק שמכירת השוכר:

צית הכנסת ובשלמא אי אמרת דבחור שאין זה דין חלוקה פליגי הא מני רבנן היא חלל אי אמרת דבחור שאין זה דין חלוקה דברי הכל מותר מתניתין אמאן תרמייה: **אלא אמר רבי יוסף אמר זעירי מהלוקה שאין זה כדי חלוקה.** דרבנן סברי דאפי' צבי הא אין ברירה ור' אליעזר סבר דכיון שאי אפשר לאחד מן השותפין לעכב את חבירו מלהשתמש צו לעולם ולא לרופו לחלוק מתחלה ע"מ כן קנאוה שמהא קניה לגמרי לכל אחד לתשמישו צשעת תשמישו וכשמשמש זה אמרי' הוצרך הדבר למפרע שמתחלה היתה קניה לו לשעה זו וס"ל לר' אליעזר דנאי דצעלמא אין ברירה צבי הא יש ברירה לפי שעיקר הקניה נתבצרה משעה ראשונה: **אצל יש זה דין חלוקה דברי הכל אסור.** משום דכיון שהלך זה לחלוקה היא עומדת אי אפשר לומר שמתחלה קנאוה כולה כל אחד לתשמישו דשמה הא' יוכף את חבירו הלכך אפי' לר' אליעזר צן יעקב אסורין. וכתב הרשב"א ז"ל דלא מיבעיא קודם חלוקה דאסורים אלמא אפילו לאחר חלוקה נמי אסורין דליכא למימר כיון שחלקו הוצרך הדבר למפרע שהוא חלקו המגיעו משעה ראשונה והוא לא נאסר אלמא בחלק חבירו דא"ה הויה ליה הך ברירה כשאר ברירות דעלמא וקו"ל גדאורייתא אין ברירה וכי"מ הא קו"ל כשמואל דאמר (צ"ק ע.) האחין שחלקו לקוחות הן והרי זה כאילו לקחה ממנו ליתא דאפילו לקחה ממנו אסורה דלאמרי' לעיל (דף נד.) גבי ככרי עליך דאע"ג דיהיב ניהליה צמתנה כל היכא דלא חפסקיה אחר אסור ומכירה הרי היא כמתנה וכדתנן (ע"א) קונס ציתך שאני נכנס סדך שאני לוקח מת או מכרו לאחר מותר הא מכרו לו אפי' צאומר קונס ציתך שאני נכנס אסור וזהו דעת הרשב"א ז"ל. אצל הרמב"ם ז"ל כתב צפ"ו מהל' נדרים (ה"ד) היו שניהן שותפין בחצר אם יש זה דין חלוקה הרי אלו אסורים ליענס זה עד שיתלוקו ויענס כל או' וא' לחלקו אלמא ס"ל ז"ל דלאחר חלוקה שרי ונ"ל צטעמו ז"ל דאע"ג דקיי"ל דגדאורייתא אין ברירה אפי"ה אגן סהדי שע"מ כן נשתתפו שלא יוכל אחד מהן לאסרה על חבירו צענין שמהא נאסרת עליו לאחר חלוקה דא"ה אסר עליה נכסי ידיה ואינו צדין: **בתנאי'** א המודר הנאה מחבירו ויש לו מרחץ וצית הבד מושכרים צעיר. ויש לו למדיר מרחץ וצית הבד אלמא שהשכירין לאחר: **אם יש לו צנן תפיסת יד.** למדיר אסור מותר ליהנות מהם דכיון דיש לו למדיר צהס תפיסת יד הווי לכו כדדיה. ובגמרא מפרש היכי דמי תפיסת יד: **ואם אין לו צהס תפיסת יד מותר.** דלאו מדדיה מתהני אלמא [מהשוכר]. וכתב הרשב"א ז"ל דכי אמרי' דבשאין לו צהן תפיסת יד מותר דוקא כשהוי מושכרין כבר אצל השכירין לאחר מכן לא דאע"ג דתנן צסמוך [לעיל ע"א] לציתך שאני נכנס מת או מכרו לאחר מותר דוקא צמכירה הוא דשרי אצל צשכירות לא דאס איתא דאפי' צשכירות שרי ליתני השכירין וכי"ש מכרן אלמא ודאי כל שקדם נדרו צשכירות אין האיסור מסתלק מעי' שכירות אצל מתני' דבשכירין כבר ולפיכך כל שאין לו צהן תפיסת יד אין האיסור חל עליהם: **גב' וכמה תפיסת יד אמר רבי נחמן למחצה בשלש ולרביעי.** דכיון דבעל המרחץ משתכר כפי מה שהמרחץ מרויח הווי ליה כדדיה: **אצל צצציס מותר.** דרכן היה צבעל המרחץ משתכר צצציס שהצאים לרחוץ שם היו לוקחים אותם ממנו ומש"ה קאמר שאס אין צעל המרחץ משתכר צציות המרחץ כלל אלמא שייך לעצמו אותו ריוח של צצציס [ומותר] לפי שאינו מגוף המרחץ: **אצוי אמר אפי' צצציס אסור.** דאפי' כה"ג מקרי תפיסת יד: היכי דמי דשרי דמקבל בשבסא. שאינו נוטל חלק הידוע צציות המרחץ אלמא שנותן לו שכר דבר קצוב לשנה וכל כה"ג אסתלק ליה צעל המרחץ ממרחצו לגמרי. ואיכא למידק אשמעתין ואפי' כה"ג היכי שרי דהא מ"מ גוף המרחץ של משכיר הוא ויכול לאסור אותו על השוכר עצמו כדאמרינן צערכין צפ' האומר משקלי עלי (דף נא.) המשכיר צית לחבירו והקדישו דהר צו מעלה שכר להקדש ומוקמינן לה כשהקדישו משכיר דשוכר מעלה שכר להקדש ואקשינן התם דהר צו מעלה שכר להקדש היכי דייר צו צמעילה קאי אלמא יכול לאסרה על השוכר כיון שגוף הקרקע שלו וכי"ש שיתול לאסרה על אחרים וכי אין לו צהס תפיסת יד אמאי שרי תרצו צתוספות דאין ה"ג שאס אסר אותו המרחץ צפ' חיייל אסוריה כיון שהגוף שלו כי היכא דפרק משקלי עלי שהקדיש הבית עצמו אצל הכא צמודר הנאה מנכסיו סתם איירי ואין דעתו על מה שהשכיר. ואי קשיא לך דהא לעיל צפרק אין צין המודר (דף מג.) הווי סלקא דעתך דאין דעתו על מה שהפקיר ודחיה ליה איכא למימר דלא דמי דודאי כשאתם אסור נכסיו סתם דעתו על כל מה שהוא צרשותו ולפיכך כיון שאין ההפקר עדיין הפקר ולא המתנה מתנה אף הם ככלל האיסור אצל מה שיצא מרשותו לשעתו צשכירות כיון דהשתא מיהא לאו צרשותיה קאי אין דעתו לאסרו. ור"ת ז"ל תירץ דהיהא דפרק משקלי עלי דוקא צבי הקדש ומשום דהקדש מפקיע מידי שעבוד אצל הכא גבי קונמות אע"ג דמפקיעין מידי שעבוד כדאיתא צפ' אע"פ (כתובות נט.) ובפרק בתרא דמכילתין (דף קד.) ה"מ צקונס כללי כעין הקדש אצל צקונס פרטי כיון דלא דמי להקדש אלמא רצנן לשעבודיה דאידך דלא ליפקע ליה כי היכי דאמר התם דאלמא רצנן לשעבודיה דבעל וכן הורה ר"ת ז"ל. ואחרים תירצו דהיהא דפרק משקלי עלי צשלא הקדים שכרו למשכיר וכיון דלא סגי' שלא יתחייב השוכר לתת שכר להקדש נמאל שאס להקדש יד וחות כלל הבית כמו שהיה למשכיר ולפיכך חל הקדש על הבית וכי דייר ציה צמעילה קאי אצל מתני' כשהקדים שוכר למשכיר שכרו וכיון דאסתלק ליה משכיר לגמרי לא מני אסר וצירושלמי [פסחים פ"ד ה"ט] נמי מפליג כה"ג צין הקדים לו שכרו ללא הקדים. וצודאי דהיהא דפרק משקלי עלי לא קשיא דהתם צמשכיר צית סתם עסקינן וראיה לדבר דקתני התם נפל חייב להעמיד לו צית ואי צצית זה נפל אודא אלמא ודאי צצית סתם עסקינן ומש"ה פרכינן היכי מני דייר ציה צמעילה קאי דכיון דלא השכיר לו צית ידוע אלמא צית סתם ודאי מני מקדיש ליה משכיר והייב ליה לשוכר ציתא אחריהא אצל צצית זה ודאי לא מני משכיר מקדיש ליה דהא אע"ג דהקדש מפקיע מידי שעבוד ה"מ הקדש מוצב אצל הקדש צדק הבית לא כדעת רשי" ז"ל ואלא כדברי ר"ת ז"ל שהוא סובר שאפי' הקדש צדק הבית מפקיע מידי שעבוד וראיה לדבר מדאמר צפרק אע"פ [כתובות נט.] וצקונס מכילתין [פ"ו] הא לא דמיא אלמא לאומר לחבירו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים לכשאפדנה מנן תקדוש קדשה אלמא דוקא לכשיפדנה אצל קודם לכן לא קדשה הילכך היהא דפרק משקלי עלי לא קשיא כלל אמתניתין. ומיהו אכתי מתניתין לא ניחא דהא קונמות כקדושת הגוף דמיין כדאיתא צפרק אע"פ [כתובות נט.] וצקונס מכילתין [פ"ו] ואמאי לא מפקיעין מידי שעבוד הילכך לא מפרקא מתני' אלמא צחד מהנך פירוקי דכתיבנא ואני כבר כתבתי צמשמניו דאפילו קונס פרטי ואפי' הקדים שכר שוכר מני משכיר לאסרו עליו ואדחיאן לכו תרי פירוקי צתרא. ואחרים תירצו עוד דהאי מושכרים דהכל לאו מושכרים כעין שכירות אחר